

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2653/2020
11.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић, адвокат из .., против тужене Републике Србије – Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3675/19 од 10.01.2020. године, у седници већа одржаној 11.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3675/19 од 10.01.2020. године, тако што се жалба тужене **ОДБИЈА** као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 1238/19 од 09.09.2019. године.

Обавезује се тужена да на име трошкова ревизијског поступка исплати тужиоцу износ од 22.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1238/19 од 09.09.2019. године, у првом ставу изреке, обавезана је тужена да тужиоцу, на име трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у периоду од фебруара 2012. године до марта 2015. године, исплати појединачне месечне износе у вредностима и са законском затезном каматом од датума доспелости до исплате, на начин ближе описан у том ставу изреке. У другом ставу изреке, обавезана је тужена да тужиоцу, накнади трошкове парничног поступка у износу од 189.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3675/19 од 10.01.2020. године, у првом ставу изреке, преиначена је првостепена пресуда у првом и другом ставу изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да му, на име трошкова превоза за долазак и одлазак са рада у периоду од фебруара 2012. године до марта 2015. године, исплати појединачно означене износе за сваки месец, са законском затезном каматом од доспелости до исплате, на начин ближе

означен у том ставу изреке. У другом ставу изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 27.000,00 динара. У трећем ставу изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против другостепене пресуде, тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ...18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу на неодређено време у Казнено-поправном заводу у Београду, на пословима обезбеђења завода, од 2011. године и до фебруара 2012. године је радио у ..., а од ... где живи до ... је свакодневно путовао организованим превозом и трошкови превоза су му исплаћивани редовно. Од фебруара 2012. године је прешао на рад у ... и на рад је углавном путовао из ..., пошто је радио у сменама. Тужилац је у спорном периоду на посао долазио аутобусом или колима. Тужена је предвидела процедуру по којој државни службеници и намештеници остварују право на накнаду трошкова превоза, која се примењује од јануара 2013. године. Ова процедура је измењена крајем 2013. године, па је тужилац требало да по истеку месеца доставља захтев за накнаду трошкова превоза, уз који прилаже копију личне карте, потврду превозника, искоришћену оригиналну месечну карту, односно искоришћене оригиналне појединачне карте овлашћеног аутопревозника. Тужилац је подносио захтеве за накнаду трошкова превоза, од којих је писарница неке чак одбијала да прими, а и добијао је нека решења о одбијању захтева, потом изјављивао и жалбе и то на одлуке од јануара до новембра 2014. године, о којима није одлучивано, а тужена је тек од априла 2015. године почела да му исплаћује трошкове превоза. Налазом и мишљењем судског вештака економско-финансијске струке од 18.04.2017. године утврђена је висина трошкова превоза за спорни период (од фебруара 2012. године до марта 2015. године) и у складу са овим налазом опредељен је тужбени захтев.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, применом члана 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 2. став 1. и члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужиоцу, на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада у периоду од фебруара 2012. године до марта 2015. године, исплати износе у складу са налазом вештака, како је и тужбени захтев опредељен.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По налажењу тог суда, тужилац право на накнаду трошкова превоза остварује у складу са чланом 140. Закона о државним службеницима – писаним захтевом који се подноси функционеру који руководи државним органом, а о том захтеву одлучује се решењем. С обзиром да је за неке месеце добио решења којим су његови захтеви одбијени, а против којих не поседује доказе да је изјављивао жалбу, док за остале месеце није доставио доказ да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату предметних трошкова, и што због евентуалног „ћутања администрације“ није покренуо управни спор, тужилац не може са успехом тражити по том основу, ни накнаду штете због незаконитог и неправилног рада органа тужене, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима,

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом тужиоца указује да је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 13. Закона о државним службеницима (Службени гласник РС”, бр. 79/05...99/10), прописано је да државни службеник има право на плату, накнаду и друга примања према закону којим се уређују плате у државним органима. Према члану 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 62/06...99/10), државни службеник, између осталог, има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, док је ставом 2. истог члана прописано да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе. Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника (“Службени гласник РС” бр. 98/07) предвиђено је да се државном службенику и намештенику надокнађују трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, (члан 2. став 1. тачка 1.), у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају (члан 3.).

По налажењу Врховног касационог суда, погрешан је закључак другостепеног суда да тужилац нема право на накнаду трошкова превоза зато што је морао да подноси писмени захтев за накнаду, јер о правима и дужностима државних службеника одлучује руководиоца, решењем у смислу члана 140. став 1. Закона о државним службеницима. Супротно овом схватању, Врховни касациони суд налази да право на исплату трошкова превоза није условљено ни подношењем захтева нити доказивањем да је запослени стварно сносио ове трошкове. Ово право запослених засновано је на цитираној одредби члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника и члана 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника.

Наведеним законским прописима тужиоцу је, као државном службенику запосленом код тужене, признато право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада, чији је смисао да се обезбеди присуство запосленог на раду, при чему наведено право није условљено ни подношењем захтева, нити доказивањем да је запослени стварно подносио трошкове. Тужена је у обавези да тужиоцу у целини плати трошкове које је имао за долазак на рад из ... код ... у ... и за одлазак са рада. Закон о

платама државних службеника и намештеника и Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника не прописује обавезу запосленог да за остваривање свог законског права на накнаду трошкова превоза мора да подноси руководиоцу посебан захтев. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа да о том праву одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу проузроковала штету у обавези је да ову штету накнади на основу члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима.

Висина накнаде трошкова превоза тужиоца за долазак на рад и одлазак са рада на наведеној релацији у спорном периоду утврђена је вештачењем.

Потврђена је и одлука о трошковима првостепеног поступка имајући у виду да су исти правилно одмерени, а одбијен је захтев тужене за накнаду трошкове за састав жалбе, применом одредаба чланова 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлуку у другом ставу изреке, Врховни касациони суд донео је применом одредаба чланова 153, 154. и 165. став 2. ЗПП, те је обавезана тужена да тужиоцу на име трошкова ревизијског поступка исплати износ од 22.500,00 динара, и то на име састава ревизије, сходно тарифном броју 16. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић